“ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΗ ΣΧΟΛΗ”

Τα Επτάνησα, δεν γνώρισαν ποτέ την οθωμανική κυριαρχία· ωστόσο, για αιώνες βρίσκονταν κάτω από την κυριαρχία των Ενετών ενώ δέχτηκαν διαδοχικές κατακτήσεις και από τους Γάλλους, τους Άγγλους και για ένα σύντομο χρονικό διάστημα τους Ρώσους. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα τα Επτάνησα να έλθουν ευκολότερα σε επαφή και επικοινωνία με το δυτικό πολιτισμό, γεγονός που ευνόησε την ανάπτυξη σημαντικής δραστηριότητας η οποία εκδηλώθηκε κυρίως στη λογοτεχνία αλλά και στο χώρο της μουσικής και της ζωγραφικής[1]. Οι λογοτέχνες που έγιναν εκφραστές της πνευματικής αυτής δραστηριότητας, παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά τόσο στη θεματολογία των έργων τους όσο και σε ζητήματα όπως το ύφος, η γλώσσα και οι αναζητήσεις τους· για το λόγο αυτό, κατατάσσονται από τους μελετητές σε μία ενιαία Σχολή, τη λεγόμενη *Επτανησιακή Σχολή*.

Οι ποιητές της *Επτανησιακής Σχολής* επηρεάζονται αφενός από το *Νεοκλασικισμό*, που προβάλλει ως κύριο αίτημα τη σύνδεση της νεότερης ευρωπαϊκής λογοτεχνίας με τα πρότυπα και τις αξίες της κλασικής λογοτεχνίας, και αφετέρου από το πνευματικό κίνημα του *Ρομαντισμού*, που κάνει την εμφάνισή του στα τέλη του 18ου αιώνα, ως αντίδραση στον ορθολογισμό του *Διαφωτισμού*. Ο *ρομαντισμός* προτείνει την ελεύθερη έκφραση των συναισθημάτων και την επιστροφή στις αξίες του παρελθόντος και στις ρίζες των λαϊκών πολιτισμών κάθε έθνους. Οι *ρομαντικοί* ποιητές διακηρύσσουν την ελευθερία του καλλιτέχνη και αντιπαραθέτουν στη λογική τη φαντασία.

Η ποιητική δημιουργία στα Επτάνησα του 18ου αιώνα εκπροσωπείται από τους λεγόμενους *Προσολωμικούς* ποιητές που εμπνέονται από το *φιλελευθερισμό*, ο οποίος είχε διαμορφώσει ένα πολιτικό και κοινωνικό κλίμα εναντίωσης στους κατακτητές και στους ντόπιους αριστοκράτες. Εισηγητής της *Επτανησιακή Σχολής* θεωρείται ο Διονύσιος Σολωμός ενώ κυριότεροι εκπρόσωποί της είναι μεταξύ άλλων ο Αντώνιος Μάτεσης και ο Γεώργιος Τερτσέτης[2]. Τα βασικότερα κοινά χαρακτηριστικά των ποιητών που απαρτίζουν την Επτανησιακή Σχολή είναι: α. η κοινή θεματολογία, (αναφορά σε θέματα όπως η πατρίδα, η αγάπη για το φυσικό περιβάλλον και ο έρωτας στην πιο αγνή του μορφή) και β. η δημοτική γλώσσα και η στιχουργική τεχνική. Οι Επτανήσιοι ποιητές μέσα από το έργο τους καλλιεργούν τη δημοτική γλώσσα αλλά και την υποστηρίζουν θεωρητικά με άρθρα και μελέτες. Τέλος, η Σχολή συνέβαλε και στην ανάπτυξη του θεάτρου με σημαντικότερο έργο το “Βασιλικό” του Μάτεση (1830), το πρώτο θεατρικό έργο με κοινωνικό περιεχόμενο.

---

1. Σημαντικό ρόλο έπαιξαν και οι Κρητικοί πρόσφυγες οι οποίοι, μετά την πτώση του Χάνδακα (Ηράκλειο), κατέφυγαν στο νησί.

2. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχουν ακόμη δύο πολύ σημαντικοί Επτανήσιοι ποιητές, ο Ανδρέας Κάλβος και ο Αριστοτέλης Βαλαωρίτης, οι οποίοι όμως δεν ανήκουν στην *Επτανησιακή Σχολή* καθώς βρίσκονται έξω από την επίδραση του έργου του Σολωμού.